

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I

Established

1893.

TWO SECTIONS — SECTION I

РІК L Ч. 157. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 25. липня 1942.

No. 157. Jersey City, N. J., Saturday, July 25, 1942.

VOL. L

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.

Тел. „Свободи”: BErgen 4-0237—4-0807

THREE CENTS in the United States of America.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS elsewhere.

СЕКРЕТАР СТЕЙТУ ЗЯСОВУЄ АМЕРИКАНСЬКУ ПОВОЄННУ ПОЛІТИКУ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол виголосив у четвер вечором радіову промову, котру розіслав по всьому світу, а котра є черговою авторитетною енуціяцією американського уряду щодо повоєнної політики.

Американський уряд видно добачує потребу заведення інтернаціональної агенції для вдержання мира, в разі потреби навіть силою. Чотири свободи, на які ставив такий натиск свого часу президент Рузвельт, мають припасти тільки тим народам, котрі для них підготовані, себто котрі хочуть прийняти на себе відповідальності, випливаючі зо свободи. Супроти цього не можна теж сподіватися, що негайно по війні наступить вже досконалий порядок у світі; по війні вид-

но наступить довгий період переходовий.

Зогляду на те, що першою умовою цього повоєнного впорядкування світа є перемога над державами Осі, секретар присвятив боротьбі за цю перемогу багато уваги. Боротьба буде певно довга й коштовна. Народи, що в цій війні займають неутральне становище, ведуть себебегуну політику. Перемога справи свободи для всіх народів вимагає допомоги з боку всіх народів.

Президент Рузвельт заявив, на пресовій конференції, що він переглянув промову Гола перед її виголошенням і найшов її дуже здібним і всеобнимаючим переглядом світового положення.

КАЖУТЬ, ЩО ЗНАЙШЛИ І ВБИЛИ „УКРАЇНСЬКОГО КІЗЛІНГА”

ЛОНДОН. — Польське пропагандне бюро подає, що „польські патріоти” вбили Осипа Павлишина, голову української поліції в Тернополі, за те, що він „співпрацював з німецьким Гестапо”. Павлишина називає це польське джерело „провідним Квізлінгом України” і каже, що він помер у шпиталі в Тернополі.

До цього можна додати, що коли йде про саму особу Павлишина, то вона цілком невідома. До часу, коли доходила до нас преса з українських земель, ніколи не було ніякої згадки про цю людину в звязку з українським народним життям.

П'ЯТЬДЕСЯТЬЛІТТЯ СЕСТЕР СЛУЖЕВНИЦЬ.

Цього року минає 50 літ, коли положено основи під Згромадження Сестер Служевниць. Започаткував це о. Кирило Сілецький в своїй парохії Жужелі коло Белза. Правила для Згромадження уложив о. Єремій Ломницький ЧСВВ.

ПРИБУВ ЩАСЛИВО ВЕЛИЧЕЗНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНВОЙ.

Оголошено урядово в Лондоні, що переплив щасливо Атлантик американський конвой, найбільший з усіх, які досі прибули. Він привіз тисячі свіжих американських вояків і летунів, щоб збільшити воєнні альянтські сили в Британії.

АМЕРИКАНСЬКА СУБМАРИНА ЗАТОПИЛА ВЕЛИКИЙ ЯПОНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

Уже певно знати, що це американська субмарина затопила в травні біля Гонг Конг японський пасажирський корабель Тайо Мару, що мав 14,457 тон поємності. Разом з кораблем загинуло 780 осіб, яких більшу частку творили японські технічні знавці, що були призначені для служби в шойно занятих японцями краях Полудневої Азії. Цей корабель був побудований в Німеччині в 1911 році.

З України над Дніпром і Дністром

Вісти „знад Дніпра і Дністра” передає „Нови Свѣт” з 21. липня 6. р. з своїми коментарями. Отже каже, що „Краківські Вісті” жаліються, що в Україні над Дніпром населення не розу-

міє української мови, та що тому треба видавати часописи російською мовою, щоб їх „місцеві українці могли розуміти”. Польський часопис дивується, чому на це звертається увагу, коли є важніші справи, як от цілковите знищення України німецькою окупацією. Часопис каже, що згідно з пропозицією гавляйтера Цавкеля, що займається спровадженням чужинецьких робітників до Німеччини, всі робітники повинні бути стягнуті з України до Німеччини, бо в Україні нема що робити, бо все знищене. Далі „Нови Свѣт” ще пригадує українцям „на потіху”, що й в Україні над Дністром не є краще, бо от

В Советах Ждутъ Нетерпеливо на Отворення „Другого Фронту”

МОСКВА. — Кореспондент часопису „Нью Йорк Таймс” подає, що „булоб даремним закривати, що серед російського загалу слідна нетерплячка” з приводу того, що вже минуло вісім тижнів, як дійшло до згоди між Вашингтоном, Лондоном і Москвою в справі отворення другого боєвого фронту в Європі, а його ще нема. Ту нетерплячку збільшують відомости з полудневого

фронту, з яких видно, що положення советських військ під Ростовом і Сталінградом дуже критичне. Те, що не отворено досі другого фронту, використовує нацистська пропаганда. Розповідають, наприклад, як німецький полонений кричав до советських вояків, що „мадяри є ліпшими союзниками, німців, ніж британці для Советів”. Такі речі тільки вказують на те, що публична опінія є стурбована.

Єпископ Помічник для Американських-Українців Католиків

„Шлях” з 25. липня 6. р. подає, що дня 18. липня наспіла вістка до єпископа Константина Богачевського, що Апостольська Столиця іменує о. Амвросія Сенишина, Чина св. Василя Великого, ігумена Василіанського монастиря при укр. кат. церкві св. о. Николая в Шікаго, єпископом-помічником для єпископа д-ра К. Богачевського.

ДИКТАТОРИ МУСЯТЬ БУТИ ЦІЛКОВИТО ЗНИЩЕНІ.

Антоні Іден, британський міністер закордонних справ, говорив про воєнні цілі Британії й світове замирення. Заявив, що Британія буде боротись так довго, поки „диктаторські сили не будуть цілковито роззброєні й безсильні, щоб не могли вже наносити людськості більше нещастя”. Він теж сказав, що „справа Росії — це наша справа”.

УКРАЇНЦІ В ОБХОДІ 300-ЛІТТЯ МОНТРЕАЛУ

З нагоди торжеств заложення канадійського міста Монтреалу тому 300 років відправлено Службу Божу теж і в українським обряді при співі хору української католицької парохії. Правив ігумен о. Йосиф Жан ЧСВВ. Підчас всенародних торжеств виступали українські танцюристи. Часопис „Ля Прес” подав знімку, як танцюють в козацьких строях „Запорожця”.

ФИЛИПИНЦІ ДАЛІ ПРОТИ ЯПОНЦІВ.

Японській владі ніяк не вдається перехилити на свою сторону населення Филиппин, яке відноситься до наїздників ворожо. Доходять вісти, що японці розстрілюють щораз більше филиппинських закладників.

ПОБОЮЮТЬСЯ СОВЕТСЬКОГО ПРОТИНАСТУПУ.

З Берна, Швайцарія, повідомляють, що появилася артикул воєнного німецького знавця, що заповідає, що дальший німецький похід на полудні в Советах буде дуже повільний, бо німцям треба бути готовими на різні „несподіванки”. Росія ще сильна, кажеться далі, а Тимошенко має згромаджені великі резерви для певної цілі, а яка вона, покищо не знати.

НЕ МОЖНА ВИЯВИТИ

Так каже сер Стафорд Крипч щодо домагання загалу в справі „другого фронту”. Це урядова тайна, особливо, колиб уряд мав подавати дату, коли він задумує такий-другий фронт відчинити.

EVERYBODY SAVING IN
EVERY PAYDAY WAR BONDS

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ТУТ І ТАМ -- НАХАБИ, КОЛИ НЕ ЩО ГІРШЕ

Пишуть „У. Щ. Вісті" з 18. липня б. р. під наголовком „Там вони ще більше нахабні" про велику демонстрацію в Винніпегу в Канаді між іншим таке:

„Отже крім прогресивних організацій до участі в демонстрації зголосилися і провідники націоналістів. Як описує канадська преса, то хоч тих націоналістів небагато було, але пригасили із собою жовто-блакитний прапор і вдерлися з ним між людей, які цього прапора ані не потребують, ані не визнають його за національний прапор українського народу. Ясно, що цілю тих гітлерівських холопів було спровокувати замішання. Що й сталося, хоч те замішання не тривало довго. Сам головний стовп гітлерівців в українському націоналістичному таборі, в Канаді, Свистун, спровокував бійку, вдаривши жінку. Решта пішло як на екрані. Люди розпратились з дурнями, як належало і комітет, що заряджував парадом, викинув Свистуна, який відповідало перед судом за вдарення жінки. Щось подібного українські націоналісти пробували зробити в Нью Йорку в часі демонстрації, але їм не пощастилося. Тут їх делікатно заряджували відсунув з їх прапором і сказав їм, щоб не рипалися".

Про ту саму подію, про яку розписалися большевицькі „У. Щ. Вісті", пише канадський „Новий Шлях" з 8. липня б. р. в статті п. н. „Характеристичний випадок" між іншим таке:

„Минулої суботи пополудні відбулася в Винніпегу парада Об'єднаних Націй з нагоди Тижня Армії. Організаційний (військовий) комітет цієї паради запросив був кілька днів передше на своє засідання адв. Свистуна, як представника місцевих українців, і попросив його зорганізувати на параді бувших українських вояків, що брали участь у збройній боротьбі за Українську Державу. Адв. Свистун згодився зробити все, що в його силі, щоб українці також були зареєстровані в тій Патріотичній Маніфестації. „Росіяни" репрезентував на тому засіданні відомий манітобський посол Кардаш. В суботу на місце збірки прибули 12 членів місцевої Української Стрілецької Громади, які того пополудня не працювали в своїх щоденних заняттях. Прибув і адв. Свистун. Збірка була коло Пам'ятника Невідомого Вояка, біля забудовань союму. На лихо, провідник маніфестаційного походу призначив для українців місце за групою, що мала советський державний прапор, а також за ріжонаціональною збольшевиченою збирани-

ною, яка мала на переді транспарент з написом „Юраїн— українська радянська соціалістична республіка". Цією групою проводив посол Кардаш. Згідно з побажанням організаційного комітету, кілька з групи бувших вояків Української Армії прибули в українських стрілецьких одностроях та з українським національним (жовтоблакитним) прапором і Юніон-Джеком. Як тільки українці заняли своє місце, підійшов до них посол Кардаш і заявив, що вони не можуть іти під жовтоблакитним прапором. Як хочуть іти походом, то тільки під тим червоним транспарентом. Під цим жовтоблакитним прапором ми воювали за Україну і тільки під ним можемо іти — заявили бувші українські вояки. Ви не підете з тими прапорами, сказав Кардаш і відійшов. Зараз після того з товпи інтернаціонального збіговища почулися викрики, лайка та визови „на всіх язиках" у сторону української групи".

Тут пропускаємо ширший опис тих лайок. Як і те, що канадський старшина вияснює „росіянам", що вони повинні знати, що це український прапор, та що українці мають право під ним іти. Та це не помагало і:

„Зараз після того большевицьке жіноцтво почало підступати до українських прапорщиків, що тримали свій національний прапор і Юніон-Джек. Їх відогнали. Тоді большевики почали гуртом наступати на гурток українців — чоловіки, жінки, дівчата. Українці обороняли прапора. Виязалась бійка. Результат — кілька українців покалічених (П. Мантіна, Ст. Бабій, Ф. Тарасюк, П. Хрипко, Н. Шандак; Хлібко, М. Бурак), канадський прапор пошматований, держак українського прапора поломаний... Між покаліченими є теж і адв. Свистун, що завзято боронив прапорів".

При кінці цього опису „Новий Шлях" приходить до таких висновків:

„Повищий випадок сам собою досить пророчистий. Він повинен також заговорити до тих українців, які думають, що сьогодні большевики в Канаді вже не такі „большевицькі" як давніше, та що в деяких справах можна з ними навіть співпрацювати. Правда, ви можете з ними співпрацювати, але як їх не охвістять, під червоним большевицьким прапором; мусите зрезигну-

„АМЕРИКАНСКИЙ КАРПАТО-РУССКИЙ КОНГРЕСС"

В днях 12 і 13 липня б. р. відбувся в Пітсбурзі Американсько-Карпаторуський Конгрес. Згідно з тим, що про нього подає „Карпатська Русь", в конгресі було 214 делегатів від організацій і парохій. На конгресі вибрано постійну Президію Американського Карпаторуського Конгресу, якої предсідником є Петро Ратица, а генеральним секретарем о. Стефан Варзалій. В конгресі, як кажеться, не взяли участі офіційно найбільші заповомові організації, як католицьке „Соединеніє" чи православне „Общество", ні не взяли участі єпархія єпископа Такача. Але була „Карпаторуська Восточна Церква" з єпископом Орестом. З конгресу вислано телеграми до през. Рузвелта і советського амбасадора Літвінова. Ухвалено теж резолюцію за негайне отворення „другого фронту" і допомогу ліками Росії, на що зібрано \$1,737 серед делегатів і гостей. Осуджено тих, що „продають Пряшівську, Лемківську і Підкарпатську Русь" і сказано таке: „...сьогодня карпаторуський нарід на своїй рідній землі хоче належати до тої держави, де знаходиться остальна маса руського, білоруського й українського народу".

Легко догадатись, що до аранжерів цього конгресу належать недобитки тих москвофілів, що їх тягне до большевизму.

СЛУШНА ЗАВВАГА.

Канадська „Будучність Нації", українсько-католицький двотижневик, (ч. 13), описуючи український концерт у Винніпегу на добро Червоного Хреста, кінчить так: „Не знати, з яких причин однак, не закінчено цей гарний концерт відспіванням українського гимну..."

вати не тільки з українського національного прапору, але й з української національної честі і гідності. Як зрезигнуєте з того, то справді зможете „співпрацювати" з ними. А глядачі-чужинці, що з боку приглядалися тому нападові на український прапор, мали передсмак, малий образець, що діялось би в Канаді з їхніми національними цінностями і з тими, що намагались би їх обороняти, якби так влада тут була в большевицьких руках".

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК

ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ

МЕБЛІВ.

**GRAND CIRCLE
UPHOLSTERING CO., Inc.**
2469 WEBSTER AVENUE

Near 188th St.

BRONX, N. Y.

Telephone: FOrdham 5-4666.

Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
- Аналіз крові для подружого свідчення.
- Гемороїди й желяки лікуються без операції.

223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697

Офісові години 10—8; неділя 11—2.

Жінка-доктор до обслуговування.
X & флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга щира і чесна

Main Office:

383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

Branch Office (Філія):

969 South Broad Street,
TRENTON, N. J.

Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребамі по ціні так низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЖИВЦІВ

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

**ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛІДЕЛЬФІЮ
І ОКОЛИЦЮ**

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами

В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.),

BRONX, N. Y.

Tel.: MElrose 5-6577

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з прагарною металовою труною, двома автоматами, караваном, бальсамуванням, вкриттям Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з виїздом однієї й належностей за церквою відправу в цвинтар.

S. KANAI KAIN

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646